

219. Erdélyi László dr. egyetemi tanár a numerus claususról és az igazoltatásokról

Az egyetemi tüntetések második napján, csütörtökön történt, hogy az igazoltatások ellenére is bejutott a bölcsészeti karon az egyetemi épületbe (leszámítoló palota) egy zsidó bölcsészlány. Amikor ezt megtudták az igazoltatók, a lány keresésére indultak, aki Erdélyi László dr. egyetemi tanárnál keresett védelmet. A tudós bencés professzor a szobájában védte meg kitűnő tanítványát az ifjak igazoltatása ellen. Erdélyi László dr. katolikus pap, a keresztény ifjúsági egyesületek pártfogója, támogatója. Nem érdektelen tehát, hogy miként vélekedik Erdélyi professzor az egyetemi ifjúságnak a numerus clausussal kapcsolatos mozgalmáról és az igazoltatásokról. Erdélyi László dr. a következőket mondta:

– Két fiatal egyetemei hallgatót kiutasítottam munkahelyiségemből, a történelmi szemináriumból, mikor egy itt tartózkodó, idemenekülő bölcsészeti hallgatót igazoltatni és helyiségemből kiutasítani akarták. Hát megtűrné ezt bárki a saját irodájában? És kik azok, akik hatósági jogot akarnak gyakorolni az egyetem munkatermeiben? Két egyetemi hallgató, kik közül az egyik csak most hagyta el a középiskolát. Ki adott nekik erre hatalmat az egyetem helyiségében? Az egyetem elöljárói? A bölcsészeti dékán? Nem, hanem a Turul vagy más ifjúsági egyesület. Van ennek hatósági joga az egyetemen belül vagy kívül is? Adott nekik erre jogot az egyetem, a rendőrség, a magyar állam, a jóváhagyott alapszabály? A numerus clausust védik a zsidók ellen. Ki támadja, ki veszélyezteti a numerus clausust: Egyes zsidó egyetemi hallgatók? Egy szorgalmas, tehetséges nőhallgató, akit az én munkaszobámból akarnak kiutasítani? Nem gyávaság ez? Két fiatal úr annyira lovagiatlan, hogy egy gyöngé nő ellen ketten lépnek föl támadókul? Kik akarják megváltoztatni a numerus clausust? Két legnagyobb, legmagyarabb miniszterünk akar némi szövegváltoztatást, nem a lényegét, csak helyesebb szövegezést. Ennek megítélésére ott van az országgyűlés. Ez az illetékes megszavazni, vagy meg nem szavazni. Bethlen és Klebelsberg miniszter urak már igazolták, hogy bölcs államférfiak, igaz magyarok, kik Magyarország igazi javát nemcsak meglátták, de nagy sikereket is értek el annak megvalósításában. Igazolták, hogy a magyar ifjúságnak igaz jóbarátai, lelkes szerető atyái. A magyar egyetemi ifjak számára a segítség, jótétemények özönét bocsátják közre, legutóbb sok ösztöndíj alakjában. Szegedet az új egyetemi épületek és intézetek egész városrészével ajándékozzák meg a magyar országgyűlés hozzájárulásával. S ezen miniszterek ellen tüntetnek, harcolnak a szegedi egyetemi ifjaink. Kinek a bölcsessége vezeti őket? Maguktól teszik ezt? Egy-egy ifjúsági vezértől kapják a jelszavakat, a vezényszavakat, látatlanban is, telefonon messziről. Ki az a vezér? Mivel mutatta meg államférfíui bölcsességét? Hol a garancia a tévedésekkel szemben? Az egyetem hallgatói tanuljanak. Vagy kérelmezzenek, néma tüntetéssel, tüntessenek korrekt, lovagias, nemes magatartással. Tiszteljék a jogot, az igazságot, s akkor

mindenki megérti, és tisztelni fogja a magyar ifjúságot, s védeni fogja nagyon fontos nemzeti, társadalmi érdekeiket. Még az ellenség is meg fog hajolni ne- mes viselkedésük előtt. Mikor bölcs államférfiaink azon fáradoznak, hogy a mai magyar határokat a külföld rokonszenve és hatalmas sajtója segítségével kiter- jesszék, s ez elől a tüskés sövényeket eltávolítsák, akkor egyszersmind nagy, új területet szereznek vissza a magyar ifjúság érvényesülése számára. Nem szabad hát bölcs tervök kezdetét megnehezíteni, keresztezni igazságtalan erőszakosko- dással. Jogot nem lehet keresni jogtalansággal. Amit nem akarsz magadnak, ne tedd embertársaidnak. Mert, ha ehhez jogot formálsz, a te véreiddel is ezt teszik a megszálló ellenségek, hasonló joggal.

Szegedi Napló III. (1927) október 30. 3. oldal

220. A szegedi egyetemi front: utcai tüntetések, igazoltatások, közelharcok, zajos botrányok

Teljes rendőri készenlét. – Küzdelem a pedellusokkal a természettudomá- nyi intézetben. – Tüntetés egy pap professzor ellen. Az egyetem tanácsa és a rendőrség a legszigorúbb rendszabályokat léptette életbe. – Buócz főtaná- csos: „Bűncselekmény esetén behatolunk az egyetemre.”

Este tüntetést rendeztek a színházban. – Huszonhét diákot állítottak elő a „Párisi kirakat” előadásáról. – A felvonuló csapatokat szétoszlatták.

A szegedi egyetemen kedden ismét fellángoltak a szenvedélyek. A központi egyetem környéke zajos lármától volt hangos, felzendültek az utóbbi évek króni- káiból ismert csatakiáltások, és az Alma Mater kapuja előtt egy század fegyveres rendőr vont kordont. Az utca népe mulatott és bosszankodott a központi épület köré vont kordon mögött tartózkodó fiatalok meddő erőlködésén. A hétfői nap a szegedi egyetem intézeteiben aránylag csendesen telt, de akik belelátta a sötét hátterekbe, azok nagyon jól tudták, hogy ez a sötét csend csak készülődés, csak fojtott izgatást leplez. Az izgatók már vasárnap megérkeztek Szegedre, és hozták magukkal a budapesti hadparancsot: Szegeden is ki kell verni a zsidó vallású hallgatókat az egyetem falai közül. Szervezett tüntetést és szervezett zsidóverést készítettek elő. Igyekezetük azonban csak félsikerrel járt, mert frázisaikkal csak az egészen fiatal golyák lelkesedését és hajlandóságát tudták feltüzelnéni, a komo- lyabb réteg, azok a hallgatók, akik tanulni kívánnak az egyetemen, elejétől a vé- géig távol tartották magukat, ezektől az értetlen heccektől. De a zsidó hallgatók is óvatosak voltak. Ismerve a körülményeket, kedden nagyrésztben nem is jelentek meg az előadásokon.

A rendőrség idejekorán értesült a készülődésekről, és dr. Buócz Béla rendőrfő- tanácsos állandó rendőri permanenciát rendelt el. Aggodalma és elővigyázatos- sága, mint az események azt később igazolták, teljesen indokolt volt. Tíz órakor érkezett az első telefonjelentés a kapitányságra, hogy a Szukováth téri intézetben